TOSHKENTDA BIRINCHI BOR “FORMULA 2025” FAN FESTIVALI BO’LIB O’TDI

Toshkent, 2025-yil 17-may kuni Toshkent botanika bog‘i O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi tomonidan Osiyo taraqqiyot banki (OTB) va Jahon bankining MUNIS dasturi ko‘magida tashkil etilgan “Formula-2025” ochiq osmon ostidagi keng ko‘lamli ilmiy-ommabop festival o‘tkaziladigan joy bo‘ldi.

Minglab maktab o'quvchilari, talabalar, yoshlar, olimlar va oilalar bu kunni ilm-fan, g‘oyalar va tajribalar bilan o‘rganish uchun yig‘ilishdi.

“Formula 2025” O‘zbekistondagi birinchi yirik milliy ochiq osmon ostidagi ilmiy aloqa platformasi bo‘lib, u olimlar, ixtirochilar, o‘qituvchilar, talabalar, maktab o‘quvchilari hamda ilm-fan va kelajakka qiziquvchi barchani birlashtiradi. Festival ilm-fanning hayajonli, qulay va ilhomlantiruvchi bo‘lishi mumkinligini ko‘rsatib, akademik hamjamiyat va keng jamoatchilik o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlik uchun jonli maydonga

aylandi.

Festivaldan ko‘zlangan maqsad shunchaki ilm-fan haqida so‘z yuritish emas, balki yoshlarni bilim olish jarayoniga keng jalb etish, ilmiy-tadqiqot faoliyatiga qiziqish uyg‘otish, ilmiy bilimlarning kundalik hayotdagi ahamiyatini va mamlakatning barqaror rivojlanishini ko‘rsatishdan iborat.

Shu bilan birga, festivalning asosiy vazifalaridan biri - Botanika bog‘i shunchaki sayr qilish uchun go‘zal maskan emasligi, balki O‘zbekiston Fanlar akademiyasining ilmiy obyekti ekanligiga keng jamoatchilik e’tiborini qaratish. Bu yerda botanika, ekologiya va bioxilma-xillikni muhofaza qilish bo‘yicha jiddiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Festival formati orqali tashkilotchilar ilm-fan biz bilan yonma-yon yashashi, botanik sad kabi maydonlar O‘zbekistonning tabiiy merosini o‘rganish va asrab-avaylashda muhim rol o‘ynashini ko‘rsatishga intilmoqda.

“Kelajak formulasi – bu nafaqat texnologiya, balki biz ilhomlantirmoqchi bo‘lgan izlanuvchan aqllardir. Aynan mana shunday festivallar ilm-fanga ishtiyoq va hurmatni shakllantiradi, uni odamlarga yanada yaqinlashtiradi”, - O‘zbekiston Fanlar akademiyasi prezidenti Shavkat Ayupov tadbirning ochilish marosimida deb ta’kidladilar.

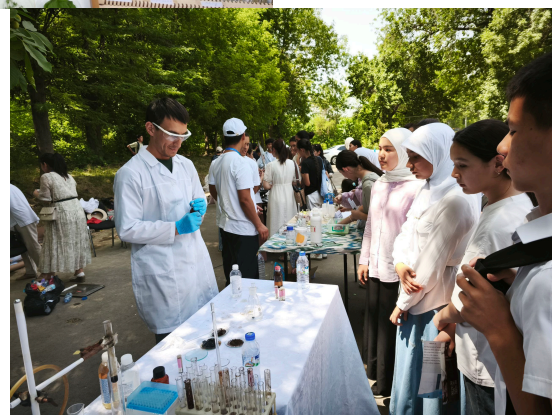
“Biz, Osiyo taraqqiyot bankida, ilm-fan rivoji aholi farovonligini oshirish va iqtisodiy o‘sishga olib keladi, deb hisoblaymiz, – dedi OTBning O‘zbekistondagi vakolatxonasi rahbari Kanokpan Lao Araya. “Innovatsiyalarni joriy etish va strategik islohotlarni qo‘llab-quvvatlash orqali biz texnologiya va bilim modernizatsiyaning harakatlantiruvchi kuchiga aylangan O‘zbekistonda barqaror va inklyuziv iqtisodiyotni barpo etishga o’z hissamizni qo‘shmoqdamiz”.

Ertalab soat 10:00 dan kechgacha Botanika bog‘i hududi jonli ilmiy muloqot maydoniga aylandi, bu yerda har bir mehmon o‘zini tadqiqotchi sifatida his qilishi mumkin. Tanqidiy va tahliliy fikrlash madaniyatini rivojlantirish, o‘rganishga ijodiy yondashishni rag‘batlantirish, avlodlar, tarmoqlar va g‘oyalar o‘rtasida ochiq muloqot uchun sharoit yaratishga alohida e’tibor qaratildi.

Festival barcha yoshdagilar uchun keng ko‘lamli tadbirlarni taklif qildi:

• #ScienceTalks — olimlarning ochiq va qiziqarli ma’ruzalari;

• Viktorinalar, mahorat darslari va ilmiy stendlar;

• #SheScience - Bir Kun podkasti bilan ilm-fanda ayollarning roliga bag‘ishlangan panel sessiyasi;

• Ilmiy hazil - #ComedyScienceBattle by Nozim Safari;

• Blogerlar nutqi: Texnoplov, EKOLOG.UZ

• Interfaol eksperimentlar va robototexnika bilan jihozlangan bolalar zonalari;

• Retro Film klubidan kino zonasi;

• O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi olimlari o‘rtasida “Zakovat” intellektual o‘yini;

• “Bu Qal’a”, “Shovqin”, “Yosh Blond” guruhlari va “Ovoz” shousi ishtirokchilarining musiqiy chiqishlari.

#ScienceTalks - bir qator ommaviy mini-ma’ruzalar “Formula 2025” festivalining intellektual o‘zagiga aylandi. O‘zbekiston Fanlar akademiyasi olimlari fanni sodda, jonli tushuntirib, o‘z kashfiyotlari bilan o‘rtoqlashdilar. Sahna maktab o‘quvchilaridan tortib o‘qituvchilargacha bo‘lgan har bir mehmon ilm-fanning bevosita ular bilan gaplashayotganini his qiladigan joyga aylandi.

Jumladan, festival mehmonlari fizik Po‘lat Tojimuratovdan betartiblik qonunlari, kimyogar Aziz Ibragimov kelajak molekulalari haqida, genetik olim Alisher Abdullayev esa genlar kundalik hayotimizga qanday ta’sir qilishini tushuntirib berdi. Blok tadqiqotchi Eldor Asanovning XXI asrda gumanitar fanlarning o‘rni haqidagi ma’ruzasi bilan yakunlandi.

#ScienceTalks zamonaviy o‘zbek ilm-fani to‘siqlar va stereotiplarsiz hayotga kirgan platformaga aylandi. Ochiq va jonli muloqot formati bilimni ochiq va olim kasbini yangi avlod uchun jozibador qildi.

Festivalga tashrif buyuruvchilar, shuningdek, biologiyadan tortib arxeologiyagacha turli fanlar bo‘yicha olimlar tomonidan qilinayotgan yangiliklar bilan yaqinroq tanishish imkoniyatiga ega bo‘ldilar. Mehmonlar

nafaqat ma’ruzalarni tingladilar, balki interaktiv zonalarda shaxsan ishtirok etib, haqiqiy tajribalar, laboratoriya namoyishlari, hattoki ilmiy stendlarga mini-ekspeditsiyalar ishtirokchisiga aylanishdi.

“Biz shunchaki botanik bog’iga sayr qilish uchun keldik, lekin kuni bo‘yi bu yerda qoldik – o‘g‘lim birinchi marta haqiqiy ilmiy tajriba qanday ishlashini ko‘rdi. Endi u kimyogar bo‘lishni xohlayapti!” — deydi festival mehmoni Madina Ahmedova. Uning so‘zlariga ko‘ra, bunday tadbirlar nafaqat zavq bag‘ishlaydi, balki kelajak g‘oyasini ilhomlantiradi va o‘zgartiradi.

Ayollarning ilm-fandagi o‘rniga alohida e’tibor qaratildi: Bir Kun Podcast va Nodira Said tomonidan tashkil etilgan #SheScience sessiyasi doirasida ishtirokchilar qizlarning fandagi muammolari va imkoniyatlarini muhokama qilishdi. Panel muhokamasida Fanlar akademiyasi vitse-prezidenti Shahlo Turdikulova, UNFPAning O‘zbekistondagi vakili Nigina Abaszade, “El-yurt umidi” jamg‘armasi ijrochi direktori Gulnoza Ismailova va gender masalalari bo‘yicha ekspert Kamola Aliyeva ishtirok etdi. Shuningdek, Osiyo taraqqiyot banki ko‘magida ishlab chiqilgan “O‘zbek olima ayollari” platformasi ham OTBning O‘zbekistondagi aloqalar bo‘yicha mutaxassisi Nargiza Alikulova tomonidan taqdim etildi.

“Fanga stereotiplar emas, iste’dodlar kerak, ilm yo‘lini tanlagan har bir qiz yangi yutuq va g‘oyalar sari qadamdir”, – deydi O‘zbekiston Fanlar akademiyasi vitse-prezidenti Shahlo Turdikulova.

“Retro kinoklubi” jamoasi tomonidan tashkil etilgan ilmiy filmlar burchagi ham tomoshabinlarga manzur bo‘ldi. Tomoshabinlar ochiq osmon ostida, shinam loviya qoplarida o‘tirgan holda buyuk ajdodlarimiz – zaminimizda mehnat qilgan allomalar Mirzo Ulug‘bek, Abu Ali ibn Sino, O‘zbekiston Fanlar akademiyasining birinchi prezidenti va akademigi Toshmuhammad Qori Niyozov haqidagi filmlarni tomosha qilish imkoniga ega bo‘ldi.

“Ilmiy kino shunchaki ekran san’ati emas, u o‘tmish va kelajak o‘rtasidagi ko‘prikdir. Kamera obyektivi orqali biz buyuk allomalar xotirasini saqlaymiz, yoshlarni ilhomlantiramiz, bilimga hurmat madaniyatini shakllantiramiz. Har bir kadr – kashfiyotlar hikoyasi, har bir film aql va taraqqiyotga asoslangan jamiyat sari qadamdir”, - deydi “Retro” kinoklubi asoschisi Sardor Ishoqov.

Fanlar akademiyasi olimlarini 24 ta jamoaga birlashgan “Zakovat” intellektual o‘yini festivalning o‘ziga xos jihati bo‘ldi. Turnir mamlakatning eng zo‘r aql egalarini birlashtirib, chinakam aql bayramiga aylanib, fan nafaqat laboratoriyalar, balki ishtiyoq, jamoaviy ruh va jonli muloqot ekanligini ko‘rsatdi.

“Formula 2025” fan festivali mamlakatimiz tarixidagi birinchi shunday tadbir bo‘lib, O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi festivalni har yili an’anaga aylantirish, uning ko‘lamini, ishtirokchilar geografiyasini, ilmiy-ta’lim muhitiga ta’sirini kengaytirishni rejalashtirgan.